

Dağların ve Irmakların Şehri

Tunceli

REHBERİ

www.tunceli.gov.tr

Tunceli Hakkında

Doğal sınırları, yüksek ve geçit vermez dağlardan oluşan ve Fırat Havzası içinde kalan Tunceli topraklarının yüzde 70'ini dağlar, yüzde 25'ini platolar, yüzde 5'ini de ovalar ve düzlükler oluşturmaktadır. Doğu Toros Dağlarının uzantıları niteliğindeki aşılması güç bu yüksek ve geçit vermez dağlar, Tunceli'nin kuzeybatısını, kuzeyini ve kuzeydoğusunu tamamıyla kaplamaktadır. Büyük şair Ahmet Muhip Dranas, Fahriye Abla adlı şiirinde, "hala dağları karlı Erzincan'da mısın?" dizesiyle Tunceli'nin Erzincan ile doğal il sınırını oluşturan Munzur Dağlarını atıfta bulunmaktadır.

Doruklarında her zaman kar bulunan Munzur ve Mercan Dağları, yer yer hem yüzey suları ile aşınarak hem de akarsular tarafından derince oyularak yüksek platolara dönüşmüş bulunmaktadır. Bağına binbir çiçeği, endemik bitkiyi, nesli tükenmekte olan Çengel Boynuzlu Dağ Keçisini, boz ayıyı ve nice canlıyı barındıran bu dağlar nedeniyle Tunceli'nin çok dar ve dik olan vadileri görülmeye değer olağanüstü doğal güzelliklere ev sahipliği yapmaktadır.

Tunceli'ni diğer bütün şehirlerden farklı kılan, özel bir konuma oturtan doğası ve bu doğayla iç içe geçmiş bulunan tarihi, hayranlık uyandıracak niteliktedir. Her zaman karlı dağları, dağların doruklarında kendisine yatak bulmuş krater gölleri, bin bir efsaneyle işlenmiş şelaleleri, kutsallık da atfedilen nehirleriyle Tunceli, keşfedilmeyi bekleyen bir harikalar diyarıdır. Tunceli, tarihi ve doğal güzellikleri, endemik bitkileri ve yalnızca Tunceli dağlarında yaşayan ve sınırlı sayıda bulunan hayvanlarıyla mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir coğrafya parçasıdır.

Tunceli Hakkında

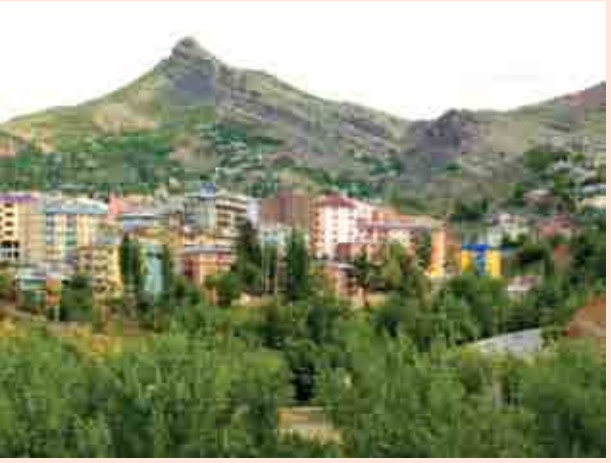

Tunceli'nin taşı toprağı efsanedir. Bir bakmışsınız Ardıc Ağacı'na, bir bakmışsınız Turna Kuşu'na ya da Düzgün Baba Dağı'na, Munzur Çayı'na, Gelin Pınarı'na ilişkin efsanelerin öyküleri gelip sizi bulur. Pepuk Kuşu Efsanesini dinlerken hüzünlenir; her evin duvarlarını süsleyen Şahmaran öyküsünü dinledikçe insanın bin bir halini düşünmeden edemezsiniz.

Tunceli, bir tarafında etekleri Karasu ile buluşan Munzur Dağı, diğer tarafından etekleri Peri Suyu ile sınırlandırılmış Bingöl Dağları ve elbette Elazığ'a doğru giderken Keban Barajı ile çevrilmiş özel bir şehirdir. Akarsularında yüzebileceğiniz, kaplıcalarında dinlenebileceğiniz, dağlarında kenger, ribes, gurik toplayabileceğiniz kaç şehir bulabilirsiniz? Her bir dağı ayrı bir kutsiyet ifade eden, her bir şelalesi, ağacı, börtü böceği ayrı anlamlar yüklenen kaç şehir bulabilirsiniz?

Bütün bu özellikleri ve güzellikleri bir arada barındıran Tunceli'ne gitmek için pek çok nedeniniz vardır. Mesela Pülümür Çayı'nda yüzebilmek, Munzur Vadisi Milli Parkı'nda endemik bitkilerle karşılaşabilmek, kengerden sakız yapılırken görebilmek, kırmızı benekli alabalığına kaynağından bakabilmek için Tunceli'ne gitmelisiniz. Koç biçimli mezar taşlarını büyük bir hayranlıkla inceleyebilmek, Munzur Gözelerinin soğuk ve kutsallık atfedilen suyunu içebilmek, Halvori Gözeleri'nde piknik yapabilmek, Tunceli Sarımsağı'nı ya da Pülümür Balı'nı tadabilmek için yolunuzu mutlaka Tunceli'den geçirmelisiniz.

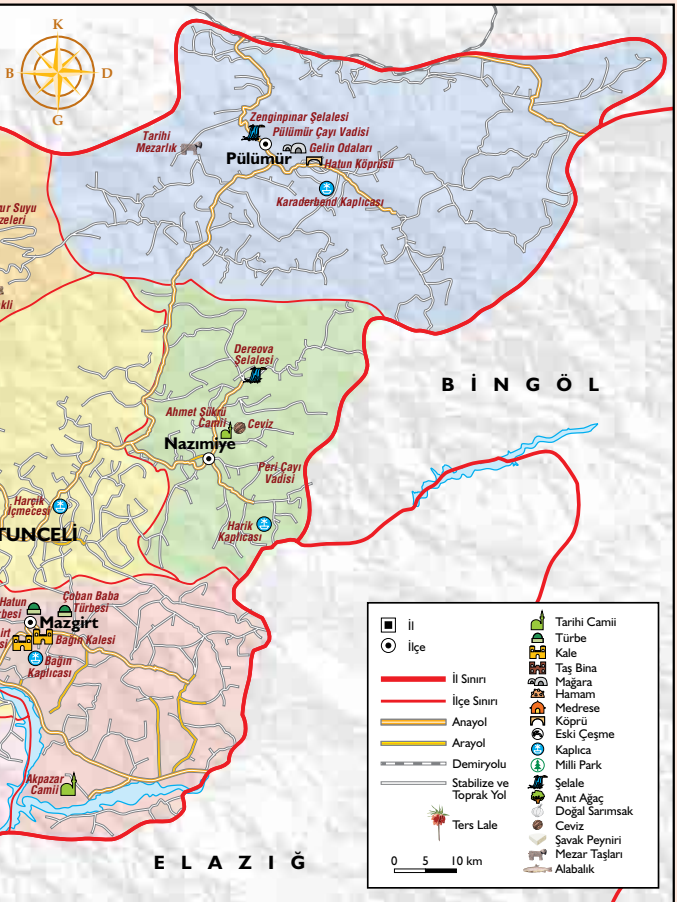
Bilmediğiniz bir coğrafyada, tarihi ve doğal zenginliklerin içinde her biri dünyanın bin bir rengini ve biçimini üzerinde resmeden endemik bitki ve yaban hayatıyla Tunceli, gezilmesi, görülmesi gereken bir şehirdir. Yolunuzu mutlaka Tunceli'ne düşürmelisiniz.

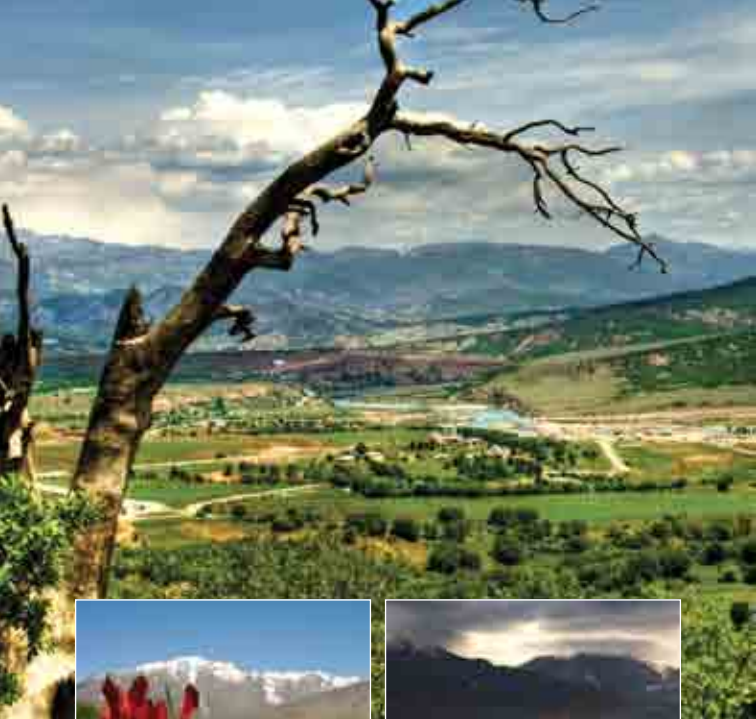

Nerededir?

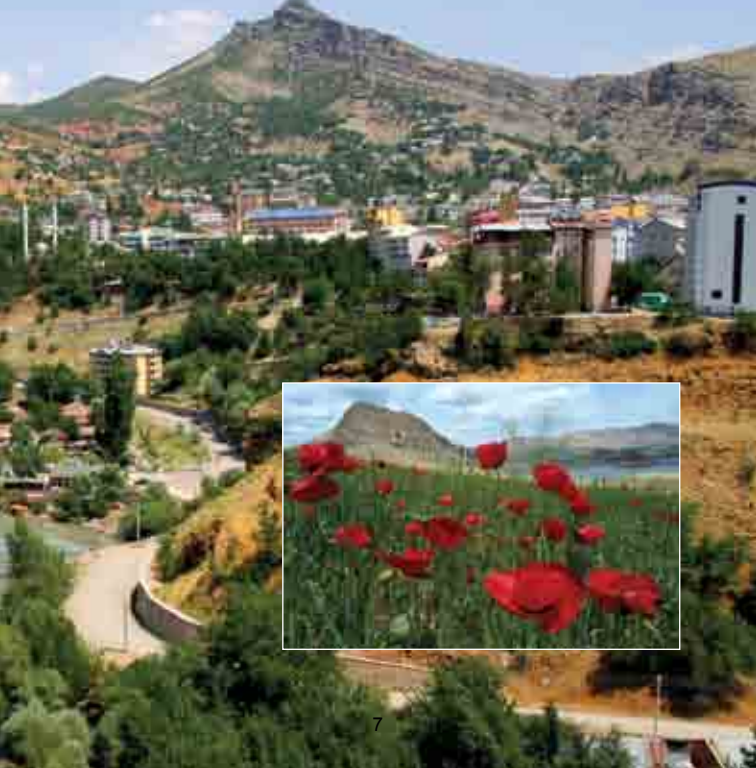
Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat bölümünde bulunan Tunceli İli, 39° 19' ve 40° 26' doğu boylamları ile 39° 36' ve 38° 46' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Belirgin doğal sınırlarla kuşatılmış olan il toprakları, doğuda Bingöl ve Elazığ, güneyde Elazığ, batı ve kuzeyde Erzincan illeriyle komşudur.

Sayısal Verileri Nedir?

7.774 km² yüzölçümü ile Türkiye topraklarının yüzde 1'ini kaplayan Tunceli'nin Çemişgezek, Mazgirt, Hozat, Pertek, Pülümür, Nazımiye ve Ovacık içleri vardır. Ayrıca Mazgirt'e bağlı Akpazar ve Darıkent beldeleri bulunmaktadır. 2010 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Sayımına göre İl Merkez nüfusu 30.702 kişi genel nüfusu ise 76.699 kişi olan ve dağınık bir yerleşim düzenine sahip Tunceli'de, İl nüfusunun yüzde 38'i köy ve beldelerde, yüzde 62'si il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır.

Ne Kadar Uzaklıktadır?

Tunceli-Elazığ kent merkezleri arasındaki uzaklık karayolu ile Elazığ-Kovancılar yolu üzerinden 136 km.'dir. Pertek ilçesi üzerinden gidildiğinde ise Tunceli-Elazığ arasındaki karayolu uzaklığı, Keban Baraj Gölü geçişi hariç 75 km.'dir. Diğer bir komşu il olan Erzincan, Tunceli'ye 130 km. uzaklıktadır.

Tunceli'nin bazı şehirlere olan uzaklığı (Km):

Ankara: 812, Antalya: 1179, Bursa: 1177, Diyarbakır: 276, Erzurum: 243, Gaziantep: 480, İstanbul: 1166, İzmir: 1391, Samsun: 574, Trabzon: 361

Nasıl Gidilir?

Tunceli iline ulaşım sadece karayolu ile yapılmaktadır. Tunceli, Doğu Anadolu'nun kuzey ve güneyini birbirine bağlayan Erzincan-Elazığ karayolu üzerinde yer alır. Tunceli'ye Erzincan-Pülümür yolundan gelinebildiği gibi ulaşım daha çok Elazığ üzerinden sağlanmaktadır.

Tunceli'ye en yakın demiryolları, ilin kuzey sınırında Erzincan (Mutu Köprüsü), güney sınırında ise Elazığ topraklarından geçen demiryollarıdır.

Tunceli'ye en yakın havaalanı, kent merkezine yaklaşık olarak 120 km. uzaklıkta yer alan ve dış hatlara da hizmet veren Elazığ Havaalanıdır.

Tunceli'ye şehirlerarası yolcu taşıyan tek otobüs firması Can Dersim Tunceliler'dir. Türkiye'nin her yerinde aranan telefon numarası 444 00 62 olan bu firmanın sefer yaptığı yerler ve saatleri şöyledir:

Tunceli-Ankara	: 16:00	Ankara-Tunceli	: 19:00
Tunceli-Antalya	: 09:00	Antalya-Tunceli	: 12:00
Tunceli-Diyarbakır	: 10:15	Diyarbakır-Tunceli	: 07:30
Tunceli-Erzincan	: 08:30	Erzincan-Tunceli	: 16:00
Tunceli-Erzincan	: 15:30	Hatay- Tunceli	: 20:00
Tunceli-Hatay	: 10:00	İzmir- Tunceli	: 14:30
Tunceli-İzmir	: 12:30	İstanbul- Tunceli	: 15:00
Tunceli-İstanbul	: 12:00	Mersin- Tunceli	: 21:00
Tunceli-Mersin	: 18:30		

Ayrıca Elazığ-Tunceli arasında her gün 06:30 ile 19:00 saatleri arasında karşılıklı işleyen minibüslerle ya da özel aracınızla bir kısmı Keban Baraj Gölü üzerinden feribotla geçilen Pertek ilçesi üzerinden ancak oldukça virajlı olan yolla 1.5 saatte Tunceli'ye varmanız mümkündür.

Minibüsle yolcu taşımacılığı yapan işletmelerin iletişim bilgileri:

Çağdaş Minibüs İşletmesi: Tunceli- 0428 212 56 08 – 212 62 60 Elazığ- 0424 233 07 72

Özlem Tunceliler İşletmesi: Tunceli- 0428 212 60 62 – 212 61 30 Elazığ- 0424 218 72 62

Nerede Konaklanabilir?

Konaklama Tesisin Adı	Adresi	Telefon
****Grand Şaroğlu Otel	Moğultay Mahallesi Behice Boran Caddesi TUNCELİ	428 212 14 24
***Pertek Termal Otel	Kaledibi Mahallesi 75. Sokak No: 60 PERTEK	428 651 33 34
Dersim Pansiyon	Pulur Mahallesi Yeşilyazı Caddesi OVACIK	428 511 28 88
Has Otel	Moğultay Mahallesi Boysan Caddesi No:10 TUNCELİ	428 212 11 15
Yüksel Otel	Moğultay Mahallesi Bekir Şenli Sokak TUNCELİ	428 212 27 84

Nerede Yemek Yenebilir?

Lokantanın Adı	Adresi	Telefon
Kalan Lokantası	Moğultay Mahallesi Cumhuriyet Caddesi TUNCELİ	428 212 25 96
Huzur Lokantası	Moğultay Mahallesi Hürriyet Caddesi TUNCELİ	428 651 13 68
Lale Kebap Salonu	Moğultay Mahallesi Cumhuriyet Caddesi TUNCELİ	428 511 11 29
Eylül Kebap	Moğultay Mahallesi Cumhuriyet Caddesi TUNCELİ	428 212 11 57
Konak Ocakbaşı	Moğultay Mahallesi Kıbrıs Sokak TUNCELİ	428 212 44 08

Nereleri Gezilir?

Nereleri Gezilir?

MERKEZ

Tunceli Merkezinde tarihi eser bulunmuyor. Doğal güzellikler ön planda. Pülümür karayolu 25. km.'de bulunan Kutudere Mesire Yeri ile Ovacık karayolunun 20. km.'de bulunan Halvori Gözeleri, gününbirlik turizme uygundur. Ambar Köyü'nde bulunan kalenin kim tarafından yapıldığı bilinmemektedir. Ayrıca Pah Köyü'nde tarihi kalıntılar bulunmaktadır. Merkeze 4 kilometre uzaklıkta bulunan Harçık (Sütlüce) Kaplıcasından da bahsetmek gerekmektedir.

Nereleri Gezilir?

OVACIK İLÇESİ

Tunceli-Ovacık karayolunun 8. kilometresinden itibaren başlayan ve Ovacık ilçesine kadar devam eden 42 bin hektar büyüklüğündeki enfes manzaralarla dolu Munzur Vadisi Milli Parkı ve ilçe merkezine 15 kilometre uzaklıktaki Munzur Suyunun kaynağı olan Munzur Gözeleri kesinlikle görülmesi gerekli birer doğa harikasıdır. 1994’de ikinci derece arkeolojik sit alanı olarak koruma altına alınan Köyünü bölgesindeki Efkar Tepesi de tarihi önemdedir.

Nereleri Gezilir?

Nereleri Gezilir?

PERTEK İLÇESİ

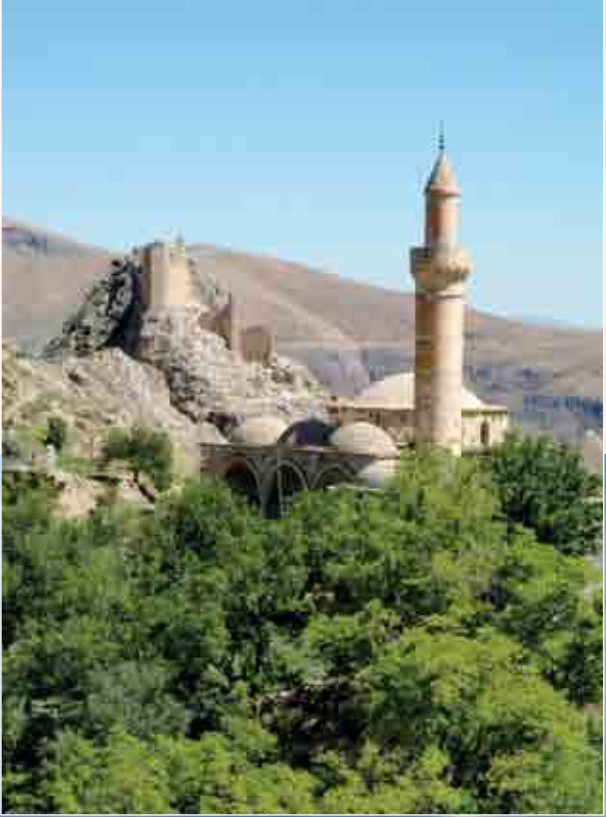
Yeşil olması ile meşhur olan ilçe aynı zamanda tarihi varlıklar açısından da zengindir. Keban Baraj Gölü içinde bir ada üzerinde yer alan tarihi Pertek Kalesi görülmeye değerdir.

Demrik Kalesi ve Sağman Köyü'ndeki Derun-i Hisar Kalesi'nin de bulunduğu Pertek'te, aralarında Baysungur Camii, Çelebi Ağa Camii, Sağman Camii gibi tarihi camileri, türbe ve çeşmeleri görülmeye değer yerlerdir. Bunların arasında Pertek Çeşmesi, Pınarlar Köyü'ndeki Kaynar Höyük de bulunmaktadır.

Zeve Köyü'ndeki Sultan Hıdır Türbesi ve Mahsume (Besime) Hatun Türbesinin de bulunduğu Pertek'te, bir de Termal Otel bulunmaktadır.

Nereleri Gezilir?

Nereleri Gezilir?

ÇEMİŞGEZEK İLÇESİ

Çok farklı devirlere ait tarihi varlığı barındıran ilçede birer sanat eseri durumundaki çok sayıda tarihi camii, çeşme, hamam, cumbalı evleri ve Urartulardan kalma İn Delikleri (mağara evler) gezilip görülebilir. Tarihi nitelikteki camilerin arasında Ulukale, Süleymaniye, Yelmaniye camileri bulunmaktadır.

Uzun Hasan Türbesi ile Ferruh Şad Bey Türbesi de Çemişgezek'tedir. Çemişgezek Kalesi, Hamidiye medresesi; Hamam-ı Atik, Yeni Hamam, Yusuf Ziya Paşa (Tahar) Köprüsü, Sivdin Köprüsü ve Başçeşme, Çemişgezek'teki diğer tarihi eserlerdir.

Nereleri Gezilir?

MAZGİRT İLÇESİ

Tarihi Mazgirt Kalesi, türbe, cami, kilise gibi tarihi varlıkları barındıran ilçe merkezi Tunceli'nin ilçeleri arasında, tescilli tarihi varlık zenginliği bakımından üçüncü sırada yer almaktadır. Akkoyunlular zamanında yapılan Elti Hatun Camii ve Akpazar Camii de bunların arasındadır.

Elti Hatun Türbesi, Çoban Baba Türbesi, Kale Köyü Karakale, Dedebağ Köyü'ndeki Bağın Kalesi, Akpazar Hamamı, Gölbağı Ermeni Kilisesi, Kuşçu Köyü'ndeki Til Höyüğü, Göktepe Höyüğü, Bağın Kaplıcası da görülmeye değerdir.

Nereleri Gezilir?

NAZİMİYE İLÇESİ

Tunceli’de Alevilik bakımından kutsal mekân sayılan Düzgün Baba Dağı her yıl binlerce insan tarafından ziyaret edilmektedir. Ayrıca, Nazımiye’ye 13 kilometre uzaklıkta yer alan Dereova Şelalesi günübirlik turizm için uygundur. Nazımiye’de bulunan tarihi eserlerinin başında Ahmet Şükrü Camii gelmektedir.

Nereleri Gezilir?

PÜLÜMÜR İLÇESİ

Pülümür Suyu boyunca devam eden karayolu ile ulaşılan ilçede belli bir açıdan bakıldığında bir kadını andıran Arap Kızı Dağı, Buyer Baba Dağı ve Gelin Odalar adını taşıyan Urartulardan kalma mağara yerleşimleri gezilip görülebilir.

Pülümür Hanım Köprüsü, Dereova Şelalesi, Zağge (Zenginpınar) Şelalesi, Karaderbent Köyü Kaplıcası da, ziyaret edilmesi gereken yerler arasındadır.

Nereleri Gezilir?

HOZAT İLÇESİ

Osmanlı döneminde Dersim Vilayetinin merkezi olan ilçe merkezinde tarihi bir hamam bulunmaktadır. Ayrıca Karabakır Köyünde bulunan Ağu İçen Türbesi, Eski Hamam, Geçimli Köyü Kilisesi, inanç turizmi açısından çok sayıda insan tarafından ziyaret edilmektedir.

Bunların dışında Tunceli il merkezi, ilçeleri ve köylerinde bulunan Koç Biçimli mezar Taşları, ilgi çekici özelliklere sahiptir.

Etkinlikler

Pülümür Bal Festivali:

Her yıl Ağustos ayı içerisinde belirlenen tarihlerde Kaymakamlık ve Belediye tarafından düzenlenen etkinliklerle kutlanır.

Çemişgezek Dut ve Peynir Festivali:

Her yıl Temmuz ayı içerisinde Belediye tarafından düzenlenen etkinliklerle kutlanmaktadır.

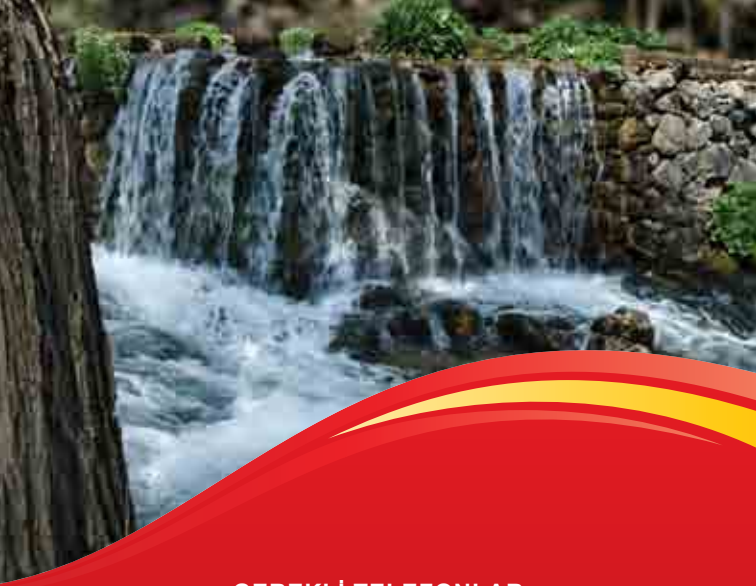
Munzur Kültür ve Doğa Festivali:

Her yıl Temmuz ayının sonu ya da Ağustos ayının ilk günlerinde 4 gün boyunca Belediye tarafında organize edilen il merkezi ve ilçelerde gerçekleştirilen çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

Düzgün Baba Anma Günü:

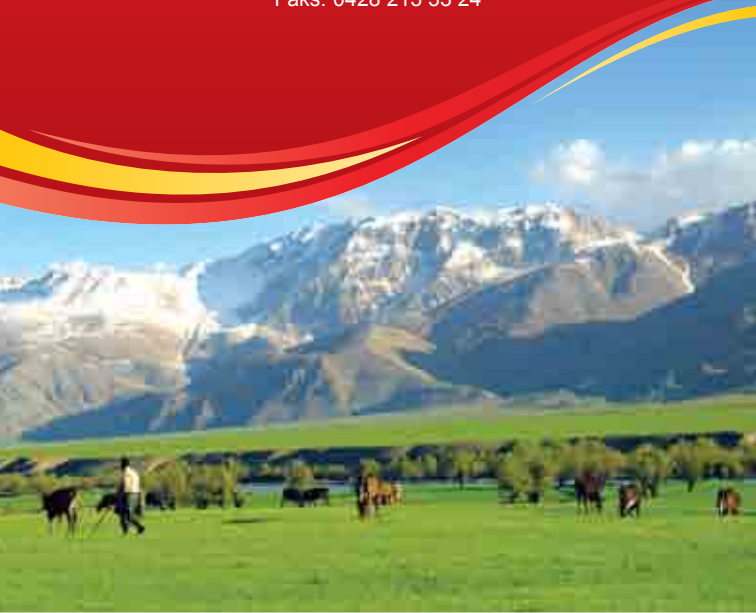
Her yıl Temmuz ayı içerisinde Nazımiye Belediyesi'nce düzenlenen değişik etkinliklerle kutlanmaktadır.

GEREKLİ TELEFONLAR

Valilik: Tel. 0428 213 33 00-01 • Faks. 0428 213 33 05
Belediye: Tel. 0428 212 17 63 • Faks. 0428 212 10 17
Üniversite: Tel. 0428 213 17 94 • Faks. 0428 213 29 64
Emniyet: Tel. 0428 212 19 33 • Faks. 0428 212 15 31
Jandarma: Tel. 0428 213 25 00-01 • Faks. 0428 213 23 04
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü: Tel. 0428 213 33 35 •
Faks. 0428 213 33 24

Bu broşür, Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından Fırat Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle bastırılmıştır.